

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas III. Quid primò essentialis conceptus materiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

divinitus non potest sine illa existere; & sicut forma determinata Metaphysicè, non est determinabilis Metaphysicè, ita nec forma determinata Physicè, est determinabilis Physicè, Tum quia materia, non est indifferens ad hoc in specie constituendum compositum. Ergo nec determinabilis Physicè. Antecedens probatur, ideo forma etiam diversis specie materiis unibilis, non est indifferens ad dandam speciem, quia etiam unita diversis specie materiis v.g. forma humana, est determinata, dare speciem, non nisi hominis, sed etiam materia unibilis diversis specie formis est determinata, ut det esse corporei per modum recipientis, partem, &c. cur ergo ita illi non competet determinatio, sicut & formæ, curque hæc determinatio in forma, ponit rationem formæ, & non ponit sua determinatio, in materia, cur inquam, non ponit in illa rationem formæ. Quod si dicas determinabilitatem illam esse Metaphysicam.

CONTRA erit. Non solum Metaphysicè, sed etiam Physicè, & à parte rei habet talem sui esse determinationem Materiam.

DICES. Aliam determinationem Physicam competere Materiæ, aliam formæ. Hoc ipsum explicandum esset, & illud, si legitimum explicativum erit, definit Materiam.

Quando autem Aristoteles meminit, quod materia non sit eorum quidquam quibus ens determinetur, loquitur de conceptu non primò essentiali, sed utcumque explanativo. Et licet dicatur, quod omnis potentia sit determinabilis, non est tamen necesse, ut de primo essentiali conceptu potentiæ, sit determinabilitas. *Ve decidatur, sit*

DIFFICULTAS III.

*Quid primò essentialis conceptus
Materiæ.*

DE requisitis primo essentialis, conceptus, agitur prima parte D. I. N. 2. ubi de primo essentiali conceptu Dei. Interim hoc dici potest, quod nomine, primo essentialis conceptus, veniat formalitas, primo in ordine ad nostros conceptus rei constitutiva, distinctiva &c. & radix reliquarum perfectionum. *Hoc posito*

DICENDUM est. *Primo essentialis conceptus materiæ, esse, quod sit potentia passivè constitutiva compositi, eaque radicaliter sumpta, vel quod sit subiectum, quo non datur prius, radicaliter sumptum.*

PROBATUR primò. Auctoritate Aristotelis ex I. Phys. textu 82. Ubi definiens materiam, dicit illam esse *subiectum primum* & ait frequen-

ter, quare hoc compositum sit unum, non est querendum, nisi quia hoc actu illud potentia est. & 8. Physicor. jam, dicit, quod quaesierint antiqui, quæ sit ratio, unionis inter potentiam & actum, & quæ sit differentia, &c. Ubi propriam responsionem adferens, ait; *Causa verò est quoniam potentia, & actus rationem querunt unionem & differentiam, est autem, ut dictum est ultima, materia, & forma, idem, & hoc quidem potentia, hoc verò actu, ubi explicans, quid materia, quid forma, subdit, quod hoc quidem potentia, hoc verò actu, similia sunt I. Physic. 6. 9. L. de Gener. c. 7. 8. Metaph. textu 3. 5. Phys. 7. 8.*

PROBATUR secundò. Quod est quidditativa definitio rei, est primò essentialis conceptus rei, nihil enim est prius essentiali, quàm quidditas rei, adeoque definitio quidditativa quæ illam quidditatem explicat, sed dictæ rationes sunt definitiones quidditivæ explicantes materiam, quid enim aliud est? Ergo prædictæ rationes sunt primò essentialis conceptus.

PROBATUR tertio. Ratio potentiæ passivè constitutivæ compositi, ratio item subiecti primi sunt rationes essentialis materiæ, sed non secundo essentialis. Ergo primo essentialis. Minor probatur, illud non est secundo essentiali, materiæ, ad quod à reliquis omnibus prædicatis valet subsistendi consequentia, sed rationes prædictæ sunt tales. Ergo. Major probatur inductione, ad animal enim rationale, valet subsistendi consequentia, à reliquis intrinsicis prædicatis, tanquam ad aliquid præsuppositum, per modum principii & radices; licet non tanquam ad aliquid magis universale, sicque de reliquis; Quæ inductio in hoc fundatur. Quia primò essentialis conceptus est radix reliquorum, ultimumque resolutivum. Ergo ad illum ab omnibus aliis intrinsicis prædicatis, debet tenere subsistendi consequentia. Minor principalis probatur, Bona est hæc illatio, materia est determinabilis, perfectibilis, &c. Ergo est subiectum primum. Ergo est potentia passivè constitutiva compositi, &c.

OBJICITUR primò ex Oviedo. Possibilis est materia, quæ non sit receptiva formarum, & unionum, & tamen constituat compositum. Ergo possibilis est materia, quæ non sit potentia passivè constitutiva compositi. Antecedens probatur. Materia de facto non recipit animam rationalem & unio spiritalis subiectivè se tenet ex parte ipsius animæ rationalis.

RESPONDETUR. Nisi sit abusus vocis, & particularis ejusdem acceptio, non potest dici, quod anima rationalis non recipiatur in materia; duplex enim est subiectum quoddam informationis, aliud inhæsionis seu sustentationis utrumque hoc habet materia, est subiectum inhæsionis, in quantum est potentia, respectu formarum materialium, quæ actualiter non possunt extra materiam existere, & quidem

† f

si hæ

si hæ formæ sint substantiales, Materia, respectu illarum vocatur subiectum sustentationis, si autem sint accidentales, erit materia respectu illarum, subiectum inhesionis. Respectu autem formarum, quæ naturaliter existere possunt extra materiam, qualis de facto est anima rationalis, vocatur subiectum informationis seu quod idem intelligitur subiectum receptionis, nisi velis multiplicatas voces sine necessitate. Deinde, quamvis hic medius terminus neget animam rationalem recipi in materia, non negat tamen materiam respectu animæ rationalis, esse potentiam, concedere enim debet, quod materiam actuet, informet, quæ omnia supponunt materiam esse potentiam, hinc concesso antecedenti negabitur consequentia. Denique concesso hoc, quod Materia non recipiat animam rationalem, tamen Materia informatur ab anima rationali, adeoque respectu illius est subiectum primum, quia *Ly* subiectum primum, est prædicabile de subiecto informationis, receptionis, inhesionis, sustentationis. Nos autem in definitione non posuimus, quod materia sit subiectum primum receptionis; Hinc quamvis non recipiat animam rationalem materia, adhuc erit in re subiectum primum ejusdem, quam formalitatem, dicimus solum, esse primo essentialem conceptum.

INSTABIS ex eodem. Creetur forma materialis, creetur & unio, quæ subiectetur in forma illa, fiatque compositum, ex hac forma, ex hac unione, ex hac materia, erit tunc, verè materia, & tamen non receptiva formæ, & unionis. Ergo de ratione materiæ non est, esse receptivam, formæ & unionis.

RESPONDETUR. Transeat totum, nam distinguit arguens, esse receptivum ab esse potentia, illoque negato, hoc secundum non negat, quod ipsum & solum nos affirmamus. Deinde negamus illam materiam non esse receptivam illius formæ, nomine enim receptivæ intelligimus subiectum informationis, materia autem verè adhuc informaretur illa forma.

OBJICITUR secundò. Possibilis est materia, quæ non sit passivè constitutiva compositi, adeoque quæ non sit subiectum primum, Antecedens probatur, quia nulla in hoc potest auferri implicantia, præcipuè, cum etiam non sit impossibile compositum, in quo neutra pars sit subiectum, neutra actus.

RESPONDETUR. Quæcunque tradita fuerit ab oppositis definitio materiæ primæ, modo sit legitima, ex illa inferetur implicare contradictionem materiam, quæ non sit subiectum primum, supposita autem definitione Aristotelica, ostenditur implicantia, quia scilicet & esset illa materia talis materia ut supponitur, & non esset, quia per Aristotelem Materia, est subiectum primum, est potentia in composito, &c. An au-

tem possibile sit prædictum compositum, de hoc nihil in præsentia.

OBJICITUR tertio. Nulla ratio respectiva ex nostris principiis in relatione transcendentali explicatis, est primò essentialis, rebus absolutis, sed ratio potentia, & subiecti primi, sunt rationes respectivæ. Ergo materiæ quæ est per nos, ens in primo suo conceptu absolutum, convenire non potest.

RESPONDETUR. Quod ratio potentia radicaliter sumpta, non sit respectiva, licet ratio potentia formaliter sumpta sit respectiva, quod ipsum sic explanatur. Voces significationem, non nisi ex placito habent, si ex placito habent, idem nomen potest diversas habere significationes, ut patet in æquivocis & analogis, ne verò ita suspensus in significatione penetranda, remaneat animus, placitum intercessit notis cæteroqui nominibus, additamenta facere, ut cum illa appendice, deveniatur in objecti notitiam, hinc etiam in præsentia, in penuria vocum, nomen cæteroqui obvium potentia & subiecti assumitur, & ut significet radicem ipsam potentia, quæ ex modo nostro concipiendi, præcedit respectivè & formaliter acceptam potentiam, additum hoc ponitur *ly radicaliter*; unde etiam in definitione hominis, *ly* rationale radicaliter accipitur.

INSTABIS. Ergo etiam determinabilitas perfectibilitas, &c. radicaliter sumpta erit primò essentialis materia.

RESPONDETUR. Negando illatum, quia ut aliquid radicaliter acceptum possit esse primo essentialis conceptus, debet esse formalitas certò conveniens, & talis, quæ, ratione nostra, non detur prior; aliàs unaquæque formalitas, cum addito radicaliter, posset esse primò essentialis conceptus; jam autem ex dictis supra, vidimus determinabilitatem & perfectibilitatem, non esse indubitatam formalitatem materiæ, & immediatè ante, vidimus rationem subiecti, priorem esse illis formalitatibus, supposito quod dentur. *Illustrari, hoc sic potest*; formetur hæc propositio, homo est animal rationale radicaliter, formetur & hæc alia, homo est animal risivum radicaliter acceptum, hæc propositiones, sunt distinctæ in formalitatibus Rationalis & risivi, & quia non possunt esse duo distincti primò essentialis conceptus, ejusdem rei, quomodo enim eadem & una esset, quomodo enim eadem & una esset, quomodoque duo essent prima, ideo necesse est comparere duas illas, inter se formalitates, quænam sit illarum prima, independenter à *ly* radicaliter, deprehenditurque rationalitatem esse priorem, cum ergo *ly* potentia & subiectum &c. deprehendantur comparative, ad alias, suo nomine exprimibiles formalitates, habere rationem prioris, bene additum illis *ly radicaliter* primò essentialis conceptum explicabit.

Obj-

OBJICITUR quartò. De hoc ipso quæritur, quare pars A sit potentia & subjectum primum, & quare pars B sit actus.

RESPONDETUR. Est quidem verum, quòd dictus conceptus, non adferat prædicatum ali- quòd distinctum realiter, imò nec adferre debet, nam definitio à definito non distinguuntur realiter. Est item verum, quòd non adferat prædicatum simpliciter extinctivum interrogationum, nam etiam posito, quòd dicat aliquis hominem esse animal rationale, quærere restabit: quare sit animal rationale, sufficit tamen, quòd adferat prædicatum, quo in ordine ad nostros conceptus non datur prius, & quòd tantum sola inductione, explicationeque terminorum illustrari possit. Quanquam accedi etiam ex tempore poterit ad argumentum, quòd probat dari materiam primam: ita ut illud sit subjectum, quòd remanet post resolutionem, tantquam aliquid commune, cum ergo pars, A, & non alia maneat, illa pars A erit materia.

OBJICITUR quintò. Subjectum primum est terminus æquivocus, nam potest esse aliquid subjectum primum prædicationis vel promotionis politicæ, &c. ut cum proximè promovendus, & excellens in politicis, appellatur subjectum primum.

RESPONDETUR. Ex circumstantiis, in quibus loquimur, explicatur satis, rem esse, de subjecto Physicè spectato.

QUÆSTIO II.

De existentia Materie.

IMprimis disquirendum erit: An existat Materia; Deinde propria ne an aliena existentia & tum primum alia huc spectantia discutientur.

DIFFICULTAS I.

An detur Materia prima?

DICENDUM est: *Dari materiam primam*; Est conclusio Aristotelica. Quòd detur Materia.

PROBATUR medio termino communi, qui sic proponitur: Vel dantur mutationes substantiales, vel non dantur, neutrum dici potest. Ergo neque potest dici, quòd non detur materia prima. Minor probatur, non potest dici, quòd non dantur mutationes substantiales, aliàs lignum non esset combustibile, siquidem ex ligno non posset substantialiter fieri ignis. Rursus ignis nunquam esset extinguibilis, neque posset sub-

sidere in cineres, siquidem post formam ignis, non posset introduci forma cineris. Si autem dantur transmutationes substantiales. Ergo quòd fuit sub una forma substantiali, manet etiam sub alia forma substantiali, si enim non idem maneret, sub alia forma substantiali. Ergo in mutatione substantiali esset annihilatio, quòd probatur, tunc esset annihilatio, quando nihil manet ejus, quòd præfuerat, sed in substantiis transmutationibus nihil maneret ejus, quòd præfuerat. Ergo in transmutatione substantiali esset annihilatio. Minor, immediata probatur; in transmutatione substantiali v.g. ligni in ignem, non maneret v.g. forma ligni, ut per experientiam patet, & probabitur infra, ubi ostendetur, duas formas substantiales non posse esse, in eodem subjecto, non maneret etiam in transmutatione substantiali materia, quia per te non datur. Ergo nihil maneret, consequenter in transmutatione substantiali esset annihilatio, quòd non potest dici. Tum quia annihilatio sicut & creatio excedit vires naturales. Tum quia accidentia multa, remanent abeunte jam forma substantiali, in quo autem subjectarentur, si esset annihilatio totius substantialis præcedentis, & si non daretur materia prima. Tum quia si in mutatione substantiali intercedit annihilatio, vanus esset cultus reliquiarum siquidem nec forma illic esset sancti, nec materia.

CONFIRMATUR. Si non daretur materia, connaturale esset agenti naturali; v.g. igni, creare, sed nulli est connaturale creare. Sequela probatur, connaturale est uni igni alium ignem producere. Ergo & connaturale esset creare. Tunc enim esset connaturale creare, quando connaturale est producere ex nihilo subjecti, seu ex nullo subjecto præexistente, conferre totum esse de novo, sed ignis produciens alium ignem, conferret totum esse de novo, quòd probatur, conferret formam de novo, & nullum subjectum ejus è quo educeret formam, supponeret. Ergo ex nihilo subjecti produceret, adeoque crearet.

Quòd autem detur materia, eaque prima, sic probat Suarez. Quando ex ligno fit ignis, manetque idem subjectum, quòd olim erat sub forma ligni, ut sic jam sub forma ignis, vel illud subjectum præsupponit aliud subjectum, vel non præsupponit, si non præsupponit, habetur intentum; si præsupponit de illo ulterius, quærendum restabit deveniendumque erit, ad aliquid, primum, cum non detur processus in infinitum in istis subjectis subordinatis.

OBJICITUR primò Auctoritas Aristotelis:

PRIMA Auctoritas est. Ex primo Phys. textu 77. ubi ait Aristoteles, ea quæ fiunt, non fiunt per se, ex aliquo ente, sed solum per
† f 2 acci-